

Пише:
Драган
Тепавчевић

Бризбејн, децембра 2007.

Већ десет година нисам био у кину. Није да ме не занимају најновија филмска остварења, не правдам се хроничним помањкањем времена у Аустралији, енглески већ довољно добро хватам без превода, али ме ништа више не вуче у полумрак испред платна гдје сам провео бар трећину најљепших година из младости.

Понешто и купим или изнајимим у видеотекама, одгледам то као што љекар опште праксе погледа загнојену рану и одмах заборавим. Нећу да кажем како више нема добрих филмова ни режисера, али нема више ни оне дражи с којом сам по неколико сати на пичи зими знао да чекам у дугим редовима пред сарајевским кином “Дубровник” како бих се докопао карте за неку представу с београдског “ФЕСТ-а”. Неколико пута сам одвезао жену која је пратила дјецу на неке пројекције и скоро све вријеме док сам их чекао загледао детаље у огромном предворју изнад којег су посјетиоци улазили и излазили из петнаестак сала.

Прије уласка у неку од њих гледаоци су се опскрбљивали енормним количинама кокица, кока-кола, неких слаткиша и лизала па сам озбиљно размишљао зашто са тим товарима одлазе у кино сале, умјесто, што би било примјереније, у какав парк док све то не поједу. Редови су се обавезно хватали око неког филма за који су биле најјаче и најчешће телевизијске рекламе, а не дај Боже да се у некој од сала приказивао стари Бергманов филм. Могла би да буде или широм отворена или закључана, резултат посјете би био исти.

Последњи пут сам у Бијељини, гдје сам три године живио као избјеглица, ушао у биоскоп и одгледао “Лена села лепо горе”.

У општој суфорији око горења “лених села” у сали су гориле цигарете, сједио је ко је гдје хтио, подврискивало се на вицева с платна, па сам могао да имам потпуни доживљај Драгојевићевог, односно вишеградског тунела.

И сад носим импресије да је ауторов изазов био да у вријеме рата направи филм о рату и приде, антиратни филм, (вјероватно је ту било и комерцијалних изазова), да на-

СЈЕЋАШ ЛИ СЕ БИОСКОПА?

прави српски филм који то није, да избјегне замке патоса које намеће тема, да као направи филм у колору, мада су западњаци тад, противно узнатредовалој техници, све сликали црно-бијело, да провуче дозе носталгије, а да не буде носталгичан, да поентира, а да не експлицира поенту и у томе је успио.

Једино ме је разљутило, (а и сад се не мирим), што је било превише вицева с београдског асвалта у

вишеградским гудурама и што су се форсирале сјенке неких локалних житеља, (не инсистирам на њиховој националности), које су се појављивале уз једну од мојих најдражих пјесама “Бацила је све низ ријеку”.

Нити је била примјерена пјесма уз ликове, нити је могло да асоцира на абортус, о чему пјесма уствари говори.

Но, нити сам био критичар, нити имам претензија да се бавим филмском критиком. Ја сам био само редовни посјетилац кина и искрено жалим што то више нисам. Кинотека нам је била уписница у свијет филма, а у њој су биле најрасклиманије столице, најслабије гријање зими и најмањи размак за ноге између редова. То што је био најслабији звук и најслабија слика сам оправдавао чињеницом да се ради о старим филмовима. У том, од десетак сарајевских кина, нас је било понајмање и увијек се могло доћи до карте.

Једном сам направио фаталну грешку.

Био је јануар, негдје почетком осамдесетих, а ја сам у “Ослобођењу” прочитао најаву за филм “Птице”. Имао сам само пет минута да стигнем на пројекцију и као без душе сам из правца Скендерије стигао до сале кинотеке. Само што сам ушао у дворану врата су се закључала иза мене, а био сам немало изненађен кад сам у полумраку примијетио да у кину сједи један једини човек. Сјео сам неколико редова иза и одмах схватио да гријање у сали не ради.

Са платна је кренуо неки документарни филм о птицама и то тељењито, на тенане, од јајета до пр-

вог лета.Неких петнаестак минута сам мислио да се радило о журналу, а онда се непознати сапатник окренуо и проговорио:”И ти мислио да су Хичкокове?”Преселио сам се на сједиште до њега, испушили смо неколико цигара, испричали се ко стари другари, све док вратар који је вјероватно отишао до оближње кафе “Шеталиште” није откључао залеђену дворану након сат и по времена.

Касније сам оног познаника из кинотеке често виђао у другим биоскопима.

У кину “Партизан” сам први пут пољубио Соњу. Гледали смо “Прохујало с вихором”, а ја сам злоупотријебио тренутак кад сам јој додао марамицу да обрише сузе.. На прву пројекцију Фелинијевог “Амаркорда” сам дошао уморан и промрзао у презагријану салу “Ро-

маније”. Око средине ми се придријемало, а сјећам се да ме је нека жена пробудила на крају јер није могла да прође од мојих ногу. Успут ми је добацила да сам гласно хркао и забављао посјетиоце. Не из ината, али сам касније филм одгледао седам пута.

У “Кумровцу” сам гледао Булајићеву “Битку на Неретви”. Нисам био сретник па да гледам премијеру на новоотвореној Скендерији. На сцени у којој пјевају четници

се десило нешто необично. Пјесма са платна је престала, али је била настањена из првих редова. Онда је неколико момака безобзирно провалило на оближња врата, а пред сам крај пројекције је стигла милиција да се распита о пјевачима.

Мој комшија Саво је гледао у “Сутјесци” по три дневне пројекције филма “Чим се баве доконе госпође”. Нисам га сретао у вријеме кад су у “Првом мају” почели да приказују порно филмове. Мислим да Саво није излазио из сале.

У “Тесли” је “Двадесети вијек” Бертолучија приказиван у команди. Око пет и по сати филма у команди с паузом од 10 минута. Пред крај су неки момци који су донијели пуне најлонске кесе пива у салу пропјевавали. Док су их избацивали пројекција је прекинута, а баш тада је Де Ниро говорио:”Ада се није вратила”.

“Тесла”, “Партизан”, “Први мај”, “Кумровец”, “Дубровник”, “Романија”, “Радник”, “Сутјеска”, “Први мај”, “Игман”. Да ли је иједно од тих кина моје младости задржало своје име? Знам једино да је “Романија” претворена у “Империјал”, у некаку непознату империју нечега што више нема шмека, ни душе.

Да ли још негдје у дубину и мрак тих сала наврати “Доли Бел” или се Алигрудих запита “Хоће ли икада овај град сунце огријати”? Не знам.

Не сумњам да је остало још оних заљубљеника бјелине платна у хладној сали док неко упорно крчка кошпице и баца преко глава осталих, али ми се све чини да је превише очева отишло на службене путеве.

И да више не иду у биоскопе.

invis INC.

Milka Lukačević-AMP
Senior Mortgage Broker

- Najpovoljnije rate za kupovinu stana, kuće, nekretnine
- Refinansiranje i obnove postojećih mortgage-a
- Garancija na rate do 120 dana
- Besplatna usluga
- Sve banke na raspolaganju, da vam ja nađem najpovoljniju ratu
- Radim 7 dana nedeljno

Tel: 604-340-7673

Fax: 604-944-8095

email: milkalukacevic@invis.ca

website: www.invis.ca